

Překládům čest a rukám pokoj

**...aneb diktovací software
v překladatelské praxi**

MARTIN JANDA
JERONÝMOVY DNY 2016

Jak rozeznávání hlasu nemá vypadat

Pár slov z historie

- 1932 – první pokusy v Bell Labs
- 1952 – první systém Bell – 1 uživatel, 10 slov
- 1980+ – systém IBM, 20 tisíc slov
- 1982 – založen Dragon Systems
- 1990+ – první komerčně použitelné modely
- 1996 – první český software - IBM
- 2000+ Dragon jede
- 2010 – první komerční české verze
- po 2010 – online rozeznávání – Google, Apple, MS

K čemu je to dobré?

- Hlasové ovládání a makra
armáda (letectvo), invalidé, automobily, mobily,
počítačové hry i „líní“ uživatelé
- Diktování
soudy, lékaři, šetřiví manažeři, titulky v TV vysílání,
časem i konferenční tlumočníci? - a překladatelé

Co se překladatelům nabízí?

- Jeden program = jeden jazyk
- Dragon NS – špička, ale jen velké jazyky
www.nuance.com/dragon/index.htm
- České:
Liberec: Newton Dictate
<http://www.newtondictate.cz/>

Plzeň: Megaword – Speechech
<https://services.speechech.cz/diktat/demo>

Kolik to stojí?

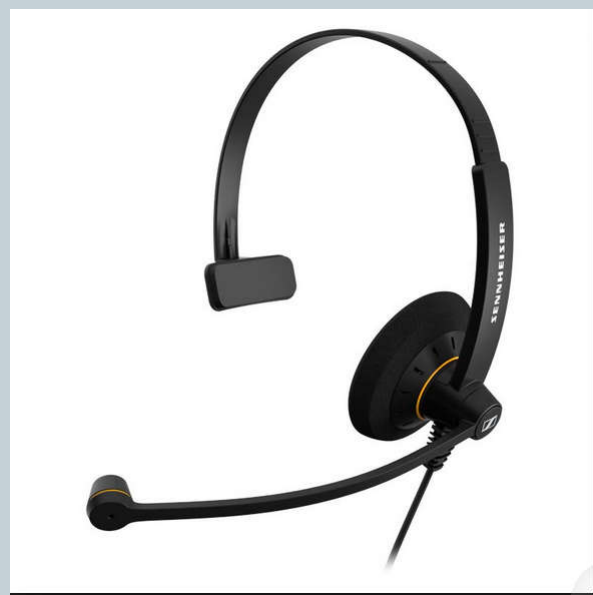

- Základní cena jedné el. verze kolem 10 tisíc bez DPH
- Příplatky – krabicové verze, hardware (sluchátka, ruční ovladač, diktafon) – několik tisíc
- Speciální slovníky – cca 5 tisíc za kus a je jich hodně (ale pro soudce a patology, ne pro překladatele)
- Vygenerování vlastního slovníku z dodaných slov – cca 15 tisíc (Megaword)
- Roční předplatné a la Office – cca 5000, na více PC (Newton)
- Licence navíc – plovoucí 1000, pevná 5000 (MW)

Co z toho má smysl koupit?

- Jen tu základní elektronickou verzi 😊
(a k tomu náhlavní mikrofon cca za 600 někde na webu)

Jak začít?

- Mít trochu slušný počítač – program nepoběží na Androidu, Win XP, tabletech, netboocích a levných noteboocích (procesor Atom, i3). „Dělo“ není nutné
- Postup jako jiný běžný software – stažení dema, přijde klíč
- 30 dní trial, lze na požádání prodloužit
- Po zakoupení přijde trvalý klíč

Ukázka

- Ukázka programu:
- Spuštění a úvodní nastavení řeči
- Režimy
  - editor – umí leccos navíc (doplňování čárek, označení nejistých slov), ale jen v okně programu
  - interaktivní – umí jen psát, ale zato píše, kde chcete, třeba v Tradosu
  - ze záznamu – transkripce nahrávek

A jak to běhá?

- Cvičný text:
Multicentrická randomizovaná studie fáze III ověřující účinek pertuzumabu jako adjuvans ke kombinaci trastuzumab+kapecitabin u HER2-pozitivního metastazujícího karcinomu prsu, kde došlo k progresi po jednom cyklu léčby metastáz trastuzumabem (PHEREXA)

Ukázka

- Takhle to vypadalo na první pokus:

Mu ty ceny. Randomizované studie fáze III ověřující účinek **virtuózů** malbou jako **obdivovat také** kombinaci **prostor** suma **Ruska** Petra **svědění u m2** pozitivního metastáz stojící u karcinomu prsu, kde došlo k progresi po jednom cyklu léčbě metastáz v **testu osm albem** závorce **že Lexa)**

K dobrému výsledku cesta dlouhá...

Faktory, které dělají efektivní demo pro zákazníky i kvalitní výstup pro uživatele:

- Navkládání specifických slovíček do slovníku (dočasně, trvale, import souboru) – **NEPŘEHNAT!**
- Pečlivá až hyperpečlivá výslovnost – netrénuje se software, ale uživatel
- Mikrofon co nejbliž k puse
- Unava
- Hluk/šum v místnosti

Jaké to má výhody?

- Uleva prstům a zápěstím
- Vyšší produktivita (i o 100 %), ovšem za cenu delšího proofreadu (10-20%)
- Lepší formulace vět – smazání tolik „nebolí“
- Nutí k pečlivé artikulaci – skvělé cvičení pro překládající tlumočníky

Nevýhody?

- Někdy otlačené ucho (náhlavní sety) či bolavá záda (stolní mikrofon)
- Náročnější a delší proofread – špatně detekovatelné a zrádné chyby
- Někdy pomalejší než klávesnice (opakované diktování u chyb, kombinace s psáním, krátké segmenty)

Co to chce?

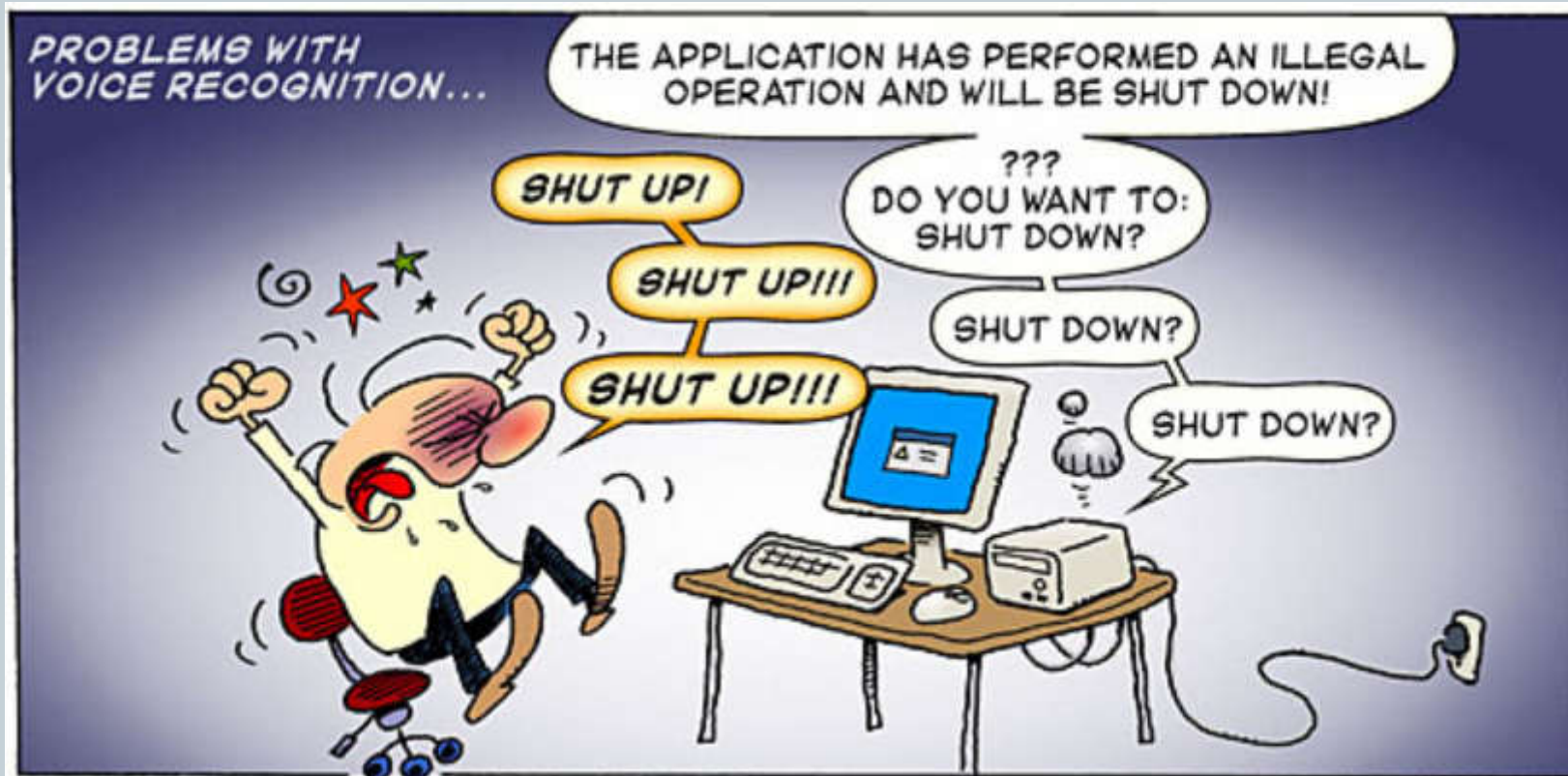

- Trpělivost, než se člověk naučí diktovat
- Mluvit po delších kusech
- Vědět, co chci říct – jistota v hlase dělá hodně
- Lépe mít ruce na klávesnici a chyby hned opravit či přediktovat
- A ještě...

Co to chce?

...mít po ruce levnou a odolnou plochu, do které – když program opakovaně píše koniny – můžu praštit!

Ring volný!

- Jakékoli texty k nadiktování? 😊

A to je všechno, přátelé...

Dotazy?

Připomínky?

Provolávání slávy?

Házení dělbuchů a kelímků od piva?

Martin Janda, martinjanda@volny.cz